

Spørgsmaalet om de to store Vildmoser. Jeg er ikke helt enig med den ærede Ordfører for Venstre (Westergaard) i, at det vilde være ubetimeligt at nedsætte en saadan Kommission. Der er nemlig særlige Forhold, der gør sig gældende her, idet vi jo ved, at Udnyttelsen af Store Vildmose har stødt paa ganske umaadelig store Vanskeligheder. Flere private Foretagender har forsøgt derpaa, men Forsøgene er mislykkedes, og det skulde jo nødig ske, at Staten, naar den tager sig af et saadant vigtigt Foretagende, ogsaa kun skulde være i Stand til at løse Opgaven mangelfuldt. Derfor kan det nok have Betydning at faa nedsat en sagkyndig Kommission vedrørende denne Sag. Derimod er jeg i høj Grad enig med den sidste ærede Taler (Gerhard Nielsen) i, at denne Kommission maa arbejde hurtigt, og jeg vil ogsaa gerne lægge et godt Ord ind for, at dette Lovforslag maa blive behandlet hurtigt, saa det kunde blive gennemført, inden Samlingen slutter, og at det ikke maa gaa, som det gik forrige Gang, at det bliver stoppet i Landstinget. Jeg er fuldstændig enig med de ærede Medlemmer, som har talt om den overordentlig store økonomiske Betydning, Store Vildmose kan have. Det er jo mægtige Arealer, der her er Tale om, og der er ingen Tvivl om, at for selve Landsdelene derovre vil det have meget stor økonomisk Betydning, om der kunde gøres et godt Arbejde der baade for at skaffe Brændselsmateriale og særlig for bagefter at faa Jorden gjort brugbar til Benyttelse til Landbrug, og vi har jo talende Vidnesbyrd derovrefra om, at dette lader sig gøre. Vi har overordentlig stor Trang for Jord i Danmark, saa det gælder om at faa saa meget Jord ind under Kultur som muligt. Her drejer det sig først og fremmest om at faa Brændselsmateriale virkelig benyttet, og dette vil bedst kunne ske, hvis der skabes en Industri derovre, fordi Materialet gerne skal udnyttes paa selve Pladsen; Brændselsmateriale er nemlig af en saadan Beskaffenhed, at det neppe vil kunne bære store Fragtudgifter. Jeg vil henstille, om der ikke kunde være Anledning til at lægge en Kraftstation paa selve Pladsen — vi har jo ikke her i Danmark som i vore Nabolande naturlige Kraftkilder. Her har vi kun Brændsel at ty til, og her kan jo Tørvemassen benyttes til at skaffe elektrisk Lys og Kraft til Vendsyssel. Det vilde være et overordentligt stort Gode for denne Landsdel. Jeg er selvfølgelig klar

over, at det, det særlig drejer sig om, og det, som har mest Betydning, er, at Jorden kan benyttes til rationelt Landbrug efter Afgravningen af Tørven, og alt tyder jo paa, at dette vil kunne naas, naar der skaffes tilstrækkelig gode Afvandsforhold. Derfor vil jeg meget gerne paa mit Partis Vegne anbefale det høje Ting at vedtage Lovforslaget efter en velvillig og hurtig Behandling, saa det virkelig kan blive til Alvor med Nedsættelsen af en saadan Kommission, saa vi inden ret længe kan faa et Lovforslag om Ordningen af denne Sag til Behandling. Hermed skal jeg anbefale det foreliggende Lovforslag.

Svend Koch: Da den højtærede Landbrugsminister fremsatte dette Lovforslag, meddelte Ministeren, at Statens Planteavludvalg og han med det havde ønsket, at der blev stillet et Beløb til Raadighed til Erhvervelse af Arealer eller i alt fald et saadant Beløb, at man kunde faa paabegyndt de store forberedende Arbejder, og at kun Hensynet til den hele finansielle Stilling havde bevirket, at Ministeren havde maattet nøjes med at stille Forslag om Nedsættelse af en Kommission. Det forekommer mig rimeligt at slutte heraf, at den højtærede Minister støttet af Statens Planteavludvalg maa formene, at Resultatet af de Forarbejder og Undersøgelser, der allerede er udførte, og hvortil der tidligere er bevilget 40 000 Kr., er af en saadan Beskaffenhed, at der allerede paa Grundlag deraf kan fremsættes endeligt Forslag til Planens Realisation. Hvis dette er Tilfældet, og hvis Resultaterne af de Undersøgelser, der er udførte, er af en saadan Natur, at der er Grund til at mene, at Vildmoserne med Fordel vil kunne udnyttes, saa ser jeg i Grunden ikke Nyttens af nu at lade Forarbejdet gaa over til en Kommission. Men herom vil der jo kunne forhandles i det Udvalg, som ogsaa Ministeren forudsatte vil blive nedsat om denne Sag, idet Ministeren udtalte, at det allerede indsamlede Materiale og det udførte Forarbejde, hvoraf en Del er af den Natur, at det ikke ret godt kan offentliggøres, vilde blive tilstillet Udvalget. Jeg kan — ligesom Ordføreren for det Parti, jeg tilhører, kunde ved Behandlingen i Samlingen 1917—18 af Spørgsmaalet om Erhvervelsen af udyrkede Arealer af Vildmoserne — paa mit Partis Vegne tilsige den største Interesse for det foreliggende Problems Undersøgelse og den største Sympati for Løsningen af de Opgaver, der her vil kunne komme til at foreligge.